

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА ТА УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ

УДК 332.14

Олена Дудкіна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНОМ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Концепція державної регіональної політики України визначила нові засади управління регіональним розвитком, які спрямовані на створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів, підтримку їх конкурентноздатності, оптимізацію структури регіональної економіки на основі максимального використання соціально-економічного потенціалу регіонів з метою підвищення рівня та якості життя населення [1].

Однією з головних передумов вирішення завдань регіональної політики є підвищення дієвості управління регіональними соціально-економічними процесами на засадах удосконалення територіальної організації влади, створення оптимальної моделі розмежування функцій і повноважень органів виконавчої влади і місцевого самоврядування щодо регулювання розвитку регіонів, запровадження процесів децентралізації та деконцентрації влади, реалізації принципів та пріоритетів адміністративної реформи, а також удосконалення організаційно-функціональної структури управління регіональним розвитком. Саме оптимізація останньої розглядається як один з основних чинників посилення керованості економічними, соціальними, екологічними процесами в регіоні.

Оскільки організаційно-функціональна структура управління регіоном характеризується значною складністю, вироблення механізмів по її удосконаленню повинно базуватися на засадах системного підходу. При цьому мається на увазі структурний і функціональний аспекти системного підходу, оскільки саме вони розкривають основні сторони побудови та функціонування будь-якої соціальної системи. Не менш важливе є те, що дані аспекти охоплюють найсуттєвіші сторони оргструктури управління, які потребують постійного аналізу та практичного удосконалення.

З одного боку, організаційно-функціональна структура управління входить як складова частина у більш загальне системоутворення, яким в цілому виступає держава. З іншого боку, оргструктура управління регіону включає в себе більш прості складові частини, які також є системами. Щодо організаційної структури управління регіоном, то в ролі елемента виступає кожний самостійний управлінський орган. Власне завдяки цьому організаційна структура визначається як система органів управління.

Особливістю сучасного стану розвитку регіонів України, і зокрема адміністративно-територіальних областей, є те, що їх функціонування регулюється одночасно кількома управлінськими структурами при відповідному розподілі функцій та повноважень між ними. Так, на рівні регіону до системи органів управління соціально-економічним розвитком входять:

- місцеві органи виконавчої влади (місцеві державні адміністрації);
- органи місцевого самоврядування (ради всіх рівнів);
- територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.

З огляду на це, узгодження взаємодії системи органів управління соціально-економічним розвитком регіону, забезпечення оптимальних комунікаційних та функціональних зв'язків між ними вимагають удосконалення побудови організаційних структур управління, удосконалення розподілу їх функцій, які були б адекватними сучасній регіональній політиці, трансформаційним змінам, що відбуваються на рівні держави і регіонів.

На зміну організаційно-функціональної структури управління регіоном впливають ряд факторів, які умовно можна поділити на внутрішні і зовнішні.

До зовнішніх факторів можна віднести:

- реформування системи управління (напрямки адміністративної реформи, процеси децентралізації);
- напрямки економічної і соціальної політики держави;
- появу неурядових структур управління.

Серія: Економіка

До внутрішніх факторів належать:

- вироблення та реалізація концепції регіонального розвитку;
- визначення стратегії розвитку регіону;
- наявний соціально-економічний потенціал регіону;
- геополітичне розташування регіону;
- спеціалізація регіону.

Так, зокрема, перебудова організаційно-функціональної структури управління регіоном значною мірою визначається ходом адміністративної реформи в Україні, що здійснюється у сфері виконавчої влади і спрямована на зміну інститутів, установ, порядку відповідних систем суспільного життя. Мета адміністративної реформи – спростити державний апарат, зробити його близьким, пристосованим до сьогодення, поєднати “реформаторський” верх зі стійким складом середньої та нижчих виконавчих ланок [2:299]. В ході адміністративної реформи створюється така система державного управління, що забезпечить становлення України як високорозвиненої правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі та Європі зокрема. Її метою є також формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народowi, національними інтересами. Витрати на утримання управлінського персоналу будуть адекватними фінансово-економічному стану держави.

Однією з проблем удосконалення державного управління в рамках концепції адміністративної реформи є забезпечення оптимального співвідношення централізації і децентралізації управління. Централізація покликана забезпечити проведення єдиної державної політики та врахування загальнодержавних інтересів, які охоплюють всю територію України. В той же час, децентралізація управління повинна забезпечувати якомога повніше врахування місцевих інтересів. Це обумовлює взаємодію інтересів і налагодження взаємозв'язків органів місцевого самоврядування з державною виконавчою владою.

З огляду на вище вказане, на місцеві органи управління покладено більше функцій в сфері регулювання регіонального розвитку і надано більшу самостійність управлінської діяльності, тобто відбувається зміна їх функціональної структури.

Наступним фактором, що впливає на зміну організаційно-функціональної структури управління регіоном є розробка і реалізація концепції регіональної політики держави.

Так, відповідно до завдань державної регіональної політики, пріоритетними напрямками соціально-економічного розвитку Тернопільської області, а відтак і діяльності Тернопільської обласної державної адміністрації, як визначального суб'єкта регіонального управління, є: забезпечення продуктивної зайнятості населення; підвищення рівня доходів населення та його соціального захисту; зменшення масштабів бідності; поліпшення демографічної ситуації; зміцнення інвестиційного потенціалу, активізація інвестиційної діяльності, сприяння розвитку підприємництва; підтримка вітчизняного товаровиробника; відновлення внутрішнього ринку; підвищення експортного потенціалу; підвищення ефективності розвитку переробної галузі та виробництва радіоелектронної техніки; сприяння розвитку АПК; стимулювання розвитку туризму та рекреації.

Ефективне вирішення вказаних завдань передбачає формування адекватної сучасним умовам організаційно-функціональної структури управління соціально-економічним розвитком регіону. Так, наприклад, Тернопільська область, володіючи відповідним природно-ресурсним потенціалом, спеціалізується на переробці сільськогосподарської сировини та виробництві продуктів харчування, то це зумовило посилення функції управління розвитком переробної та харчової промисловості, і відповідно, створення в Тернопільській облдержадміністрації спеціальної управлінської структури, а саме - управління з питань переробної та харчової промисловості. До повноважень останнього належить:

1. Організація реалізації державної політики з питань заготівлі сільськогосподарської продукції, її переробки та виробництва продовольства для державних і регіональних потреб, вдосконалення інфраструктури ринку продовольства, маркетингу у сфері продовольчого забезпечення.

2. Координація роботи підприємств переробної та харчової промисловості всіх форм власності для більш повного задоволення соціально-економічних потреб області.

3. Надання практичної допомоги підприємствам харчової галузі у створенні умов для їх функціонування, активізації виробництва, впровадження досягнень науково-технічного прогресу.

4. Аналіз існуючого стану забезпечення області продуктами харчування та складання регіональних балансів забезпечення сировиною і продовольчими ресурсами.

Серія: Економіка

5. Здійснення контролю за якістю сільськогосподарської продукції і сировини під час її заготівлі, переробки, зберігання та реалізації готової продукції.

6. Сприяння товаровиробникам всіх форм власності і заготівельним організаціям у реалізації сільськогосподарської продукції через ринкові інфраструктури.

7. Організація робіт із стандартизації, матеріального забезпечення виробництва та сертифікації продукції підприємств і організацій переробної та харчової промисловості, здійсненні контролю за дотриманням стандартів при випуску продукції та патентно-ліцензійних послуг.

8. Розробка економічних та організаційних заходів, спрямованих на зростання експортного потенціалу підприємств і організацій галузі, обсягів реалізації їх продукції за межами області та України, сприяння залученню інвестицій та кредитних ресурсів для розвитку галузі.

Успішна реалізація стратегії соціально-економічного розвитку області вимагає розробки і впровадження такої відносно нової функції для органів управління регіоном як соціально-економічний моніторинг. В процесі здійснення соціально-економічного моніторингу регіонального розвитку здійснюється:

- контроль за дотриманням виконання окремих стратегічних завдань;
- аналіз причин невиконання завдань, формування рекомендацій з метою усунення виявлених недоліків;
- аналіз змін зовнішнього середовища;
- виявлення критичного важливих, з точки зору реалізації, елементів стратегічного розвитку.

З огляду на це, управлінські структури облдержадміністрації наділені новими широкими повноваженнями.

Отже, підсумовуючи зазначимо, що удосконалення організаційно-функціональної структури управління розвитком регіону в сучасних трансформаційних умовах розглядається як один з основних напрямків вирішення завдань адміністративної реформи та реалізації Концепції державної регіональної політики, метою яких є підвищення дієвості управління для забезпечення комплексного збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Література

1. Концепція державної регіональної політики/Указ Президента України "Про Концепцію державної регіональної політики" від 25.05.2001. 2. Коломийчук В.С. Соціально-економічний розвиток адміністративного району в умовах перехідної економіки (підходи до вивчення, стратегії розвитку).-Тернопіль,2001.- 440с. 3. Романюк С.А. Політика регіонального розвитку в Україні: сучасний стан і нові можливості.-К.:Вид-во УАДУ,2001.-112с. 4. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком.- К.,2001.- 223с.

Анотація

В статті досліджено необхідність, сутність, систему чинників та напрямки удосконалення організаційно-функціональної структури управління соціально-економічним розвитком регіону в контексті реалізації завдань адміністративної реформи, Концепції державної регіональної політики України, а також пріоритетів, визначених в стратегії соціально-економічного розвитку Тернопільської області.

Annotation

The article deals with necessity, core, the system of factors and the ways of organization and functional structure of management of social-economical development of region in the context of administrative reform task solution, conception of regional politics of Ukraine, and priorities, which are determined in social-economic strategy of Ternopil regional development.

УДК 351.82:332.14